

ASiantuntijalausunto HE 47/2017 VP; HENKILÖSTÖN ELÄKETURVAN NÄKÖKULMASTA

Mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapaus toteutuu, yksityinen ala tulee tarjoamaan nykyistä enemmän työtilaisuuksia sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Tämän myötä henkilöstöä tulee siirtymään yksityisen työeläkejärjestelmän piiriin palvelujen tuottajien palvelukseen. Maakuntauudistuksen myötä on turvattu henkilöstön lisäeläketurvan säilyminen. Jos maakuntauudistukseen liittyvän valinnanvapauden myötä henkilöstö siirtyy yksityisten palveluntuottajien palvelukseen, menettävät he sen lisäeläketurvan, joka maakuntauudistuksen yhteydessä on turvattu. Siksi olisi työvoiman liikkuvuuden vuoksi perusteltua säilyttää tämä lisäeläketurva myös sellaisissa tilanteissa, joissa henkilöstö siirtyy yksityisessä työeläkejärjestelmässä vakuuttavan palvelujen tuottajan palvelukseen.

Tämän vuoksi hallituksen on tarkoitus antaa syyskuussa **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työeläkkeiden siirtymäkaudeksi vuosina 2019 - 2025 sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa**. Esityksessä säädettäisiin henkilöstön lisäeläketurvan lisäksi kuntien ja maakuntien eläkejärjestelmän sekä yksityisen työeläkejärjestelmän välisestä siirtymämaksusta. Esitys on riippuvainen nyt käsiteltävänä olevasta valinnanvapausuudistuksesta ja mikäli valinnanvapausesitykseen tulee muutoksia, vaikuttaa se myös syyskuussa annettavaan hallituksen esitykseen.

Vuoden 1995 alusta lähtien työeläke-etuuksia koskevissa säännöksissä yksityisellä ja julkisella sektorilla ei ole ollut merkittäviä eroja. Pääsääntöisesti eläkkeen määrääntymiseen ei vaikuta siirtyminen työnantajalta toiselle tai siirtyminen yksityisten alojen ja julkisten alojen välillä. Julkisen alan henkilöstöllä voi kuitenkin edelleen olla voimassa aiemmin karttuneita lisäeläke-etuuksia, joiden säilyminen on sidottu siihen, että henkilön palvelussuhde julkisella sektorilla (ja tässä tapauksessa nimenomaan kuntien ja maakuntien eläkejärjestelmän piirissä) jatkuu hänen eläkeikänsä tai työkyvyttömäksi tulon saakka.

Henkilöstön lisäeläketurva aiotaan ehdottaa säilytettäväksi siirtymäajan, mikäli henkilöstö siirtyy kuntien ja maakuntien eläkejärjestelmään kuuluvasta palveluksesta yksityiseen työeläkejärjestelmään kuuluvan palvelujen tuottajan palvelukseen. Tällaista lisäeläketurvaa on vuoteen 1995 saakka voimassa olleeseen lisäeläkejärjestelmään perustuva lisäeläkeoikeus ja 1 päivään heinäkuuta 1989 saakka voimassa ollut oikeus yleistä eläkeikää alempaan ammatilliseen eläkeikään. Laissa säädettäisiin, että palvelujen tuottajan palveluksessa tehty työ rinnastettaisiin julkisten alojen eläkelain piiriin kuuluvaan työhön sovellettaessa julkisten alojen eläkelain palvelussuhteen yhdenjaksoisuusedellytystä.

Kunnallisen eläkejärjestelmän mukainen lisäeläketurva maakuntauudistuksen johdosta kunnista siirtyvällä henkilöstöllä on noin 38 000 työntekijällä eli noin 14 prosentilla. Vuoden 2025 päättyessä heitä on vielä noin 15 000. Noin 86 prosenttia näistä on naisia. Lisäeläketurvan vaikutus yksittäisen vuosina 2019 – 2025 eläkeikänsä täyttävän ja lisäeläketurvan omaavan henkilön eläkkeen määrään on vuoden 2018 tasossa arviolta keskimäärin 70 euroa kuukaudessa.

